

МНЕНИЕ НА КАНДИДАТ-СТУДЕНТИ ЗА КУРСА „ВЪВЕДЕНИЕ В МОДЕЛИРАНЕТО” В МЕДИЦИНСКИ УНИВЕРСИТЕТ – ВАРНА ЗА СПЕЦИАЛНОСТ „ЗЪБОТЕХНИК”

Михаела Варнева¹, Йорданка Карамфилова², Радина Варнева³

¹Катедра по клинични медицински науки, Факултет „Дентална медицина”,
Медицински университет – Варна

²Студент, УС „Зъботехник“, Медицински колеж,
Медицински университет – Варна

³Студент, Специалност „Мениджмънт на водния транспорт”,
Факултет „Навигационен“, Висше военноморско училище „Н. Й. Вапцаров“ – Варна

OPINION OF APPLICANT STUDENTS ON THE INTRODUCTION TO DENTAL MODELING TRAINING COURSE PART OF THE DENTAL TECHNOLOGY PROGRAMME AT THE MEDICAL UNIVERSITY OF VARNA

Mihaela Varneva¹, Yordanka Karamfilova², Radina Varneva³

¹Department of Clinical Medical Sciences, Faculty of Dental Medicine,
Medical University of Varna

²Student, TRS Dental Technician, Medical College,
Medical University of Varna

³Student, Specialty „Water Transport Management”, Faculty of Navigation,
Nikola Vaptsarov Naval Academy

РЕЗЮМЕ

Моделирането, чувството за форма, големина и мануалните умения стоят в основата на професията „Зъботехник”. Една от предпоставките за качествено обучение е контрол на входа при подбора на студенти. В годините многократно са се променяли критериите за прием по специалността. Предвид академичната автономия всяко учебно заведение само определя тези критерии. В Медицински университет – Варна от 2013 г. и към настоящата 2019 г. се провежда кандидатстудентски курс „Въведение в моделирането”. Нашата цел е да проучим мнението на кандидат-студенти, участвали в курса. За постигане на целта използвахме следните методи: проучване на литературни източници, социологически метод, графичен и описателен анализ. Обект на проучване са 63-ма кандидат-студенти, посетили курса, като според нас това са 48,46% от всички участвали. Проучването е про-

ABSTRACT

Modelling, the sense of shape and size as well as manual skills are basic for the dental technician profession. One of the prerequisites for quality training is the initial control on the selection of students. In the years, the admission criteria for this educational programme have changed many times. Given the academic autonomy, each university determines these criteria itself. An Introduction to Dental Modeling course for applicants has been held in Medical University - Varna each year since 2013. Our aim is to study the opinion of the applicants who have attended the course. To achieve the goal, we used the following methods: literary sources study, sociological method, graphical and descriptive analysis. The subject of the study were 63 applicants who attended the course, representing, as we consider, 48.46% of all course participants. The survey was conducted in the period 2013-2019, after the completion of the training. In data processing and their analysis, we found that organizing

ведено през периода 2013-2019 г., след приключване на обучението. При обработката на данните и техния анализ установихме, че организацията и провеждането на курса удовлетворяват по-голямата част от респондентите и им помагат да придобият знания и умения, полезни за кандидатстудентския изпит по моделиране.

Ключови думи: кандидатстудентски курс, специалност „Зъботехник”, проучване

ВЪВЕДЕНИЕ

Професионалният избор на младите хора е доста актуален проблем (6,7). За всяка професия е налице обществено мнение, което в много случаи се пренася върху човека, който я практикува (1,5). В избора си на професия човек трябва да се ръководи от желанието и реалната представа в какво е най-добър и какво би работил всеки ден без досада, а с предизвикателство (8).

Обучението е съвместна дейност на обучаващите и учещите се, когато първите предават знания, умения и навици на учещите се, в една или друга степен ръководят процеса на тяхното усвояване, а вторите усвояват тези знания, умения и навици (2,3).

Моделирането, чувството за форма, големина и мануалните умения стоят в основата на професията „Зъботехник”. Една от предпоставките за качествено обучение е контрол на входа, при подбора на студенти. В годините многократно са се променяли критериите за прием по специалността. Предвид академичната автономия всяко учебно заведение само определя тези критерии (4). Данните от проведено през 2011 г. проучване, показват че според голяма част от студентите, обучаващи се по специалност „Зъботехник” в България (65,20%), и техните преподаватели (82,80%) изпитът по моделиране е напълно достатъчен за прием в специалността (4).

В Медицински колеж към Медицински университет – Варна, през 2013 г., по идея на проф. д-р Албена Керековска, д.м. (зам.-ректор на учебното заведение) и подкрепата на проф. д-р Н. Негрев, д.м.н. (директор на колежа) за първи път се провежда кандидатстудентски курс „Въведение в моделирането” (5).

ЦЕЛ

Да проучим мнението на кандидат-студенти за провеждания в Медицински университет – Варна, курс „Въведение в моделирането”.

and conducting the course satisfied the majority of the respondents and helped them acquire knowledge and skills which were useful in view of the applicants' exam in Modelling.

Keywords: student applicants, Dental Technology programme, study/survey

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

За постигане на целта използвахме: проучване на литературни източници, социологически метод, графичен и описателен анализ.

Анкетната карта е собствено разработена за целта на проучването и съдържа 7 въпроса. Обект на проучване са 63-ма кандидат-студенти, посетили курса.

Проучването е проведено през периода 2013-2019 г., в гр. Варна, след приключване на обучението.

РЕЗУЛТАТИ И ОБСЪЖДАНЕ

Обучението по зъботехника във Варна започва през 1974 г. Оттогава специалността се радва на много голям интерес и е една от най-желаните. През този период няколко пъти са се променяли условията за кандидатстване. Предвид необходимите умения за практикуване на професията и важността на контрола на входа, изпитът за специалност „Зъботехник” в Медицински колеж към Медицински университет – Варна е изпит по моделиране на зъб от глина. В средното образование няма такава учебна дисциплина, която да подготвя випускниците за кандидатстване. Не всеки е работил с глина и не всеки има представа за естеството на изпита. Провежданият курс има за задача да помогне на кандидат-студентите да придобият знания и умения, необходими за успешно представяне, както и да се запознаят с критериите за оценка.

През първата година (2013 г.) кандидат-студентите са само 5 на брой (жени) и обучението (теоретична и практическа част) се провежда от един преподавател (М. Варнева). През годините нараства интересът към курса и през настоящата 2019 г. участваха най-много кандидат-студенти (29 на брой). Предвид увеличаване броя на записаните, през годините в практическото обучение се включват Р. Радев, гл. ас. Н. Цветков, доктор, Ст. Грозданов, Е. Енчев и доц. Св. Пенева, док-

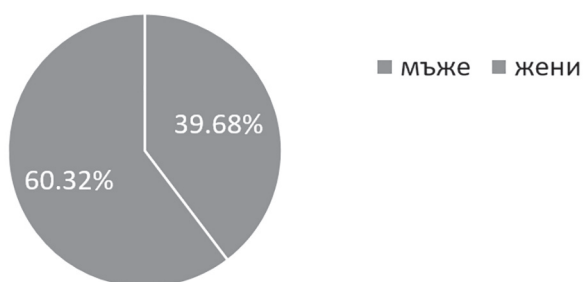
тор. През различните години, теоретичното обучение се провежда от двама преподаватели (доц. М. Варнева, д.м. и доц. М. Симов, доктор).

Извадката се състои от 63-ма участници в курса, от различни населени места, като според нас това са 48,46% от всички участвали в курсовете от 2013 до 2019 г. включително.

Няма да разглеждаме и сравняваме мнението на анкетиранияте според пола и възрастовата група, защото не установихме разлика в мнението им, но ги представяме, за да има информацията относно лицата.

По възраст респондентите могат да бъдат разделени в 2 групи: първата е съставена от лица на 18 и 19 г., които сега завършват средно образование (46 бр., 73,02%) и втората на 20 и повече години (17 бр., 26,98%). Преобладават випускниците абитуриенти. Във втората група има лица, които не кандидатстват за първи път, но за първи път посещават курса.

Разпределението на респондентите по пол е представено на Фиг. 1.

Фиг. 1. Разпределение на респондентите по пол

В извадката преобладават жените, защото освен че са по-голямата част от участниците в курса, те проявиха и по-голямо желание за съдействие и участие в проучването.

Важно условие, за да бъде посетено дадено мероприятие – курс, лекция или др., е да бъде предварително обявено, да има достъпна информация с ясно формулирани критерии и изисквания. През всичките седем години, откакто се провежда курса, на сайта на Медицински университет – Варна се публикува обява. Въпреки това за нас беше важно да установим откъде рес-

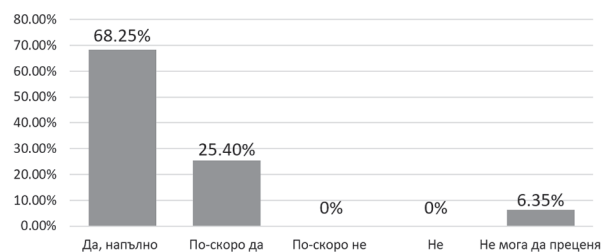

Фиг. 2. Информация за курса

пондентите са узнали за организираните и провеждани в учебното заведение кандидатстудентски курс (Фиг. 2).

Със задоволство установихме, че по-голямата част от анкетиранияте са посочили като източник на информацията сайта на университета. Според нас, това е доказателство за интерес към сайта на учебното заведение и актуалност на информацията. Благодарим на колегите, които го обслужват.

Предвид естеството на кандидатстудентския изпит и факта, че в средното образование няма аналог и подготовка за подобен изпит, сред изучаваните учебни предмети е необходимо желанието, избрала професията „Зъботехник“, да проверят имат ли заложби за нея и биха ли се справили на изпита. Това беше и идеята, когато избрахме името на курса и неговия хорариум – 5 ч. теоретична подготовка и 15 ч. практически упражнения.

Фиг. 3. Одобрение на курса

Много голяма част подкрепят нашата идея и я определят като правилна. Преобладават тези, които оценяват положително необходимостта от подобен курс и неговия хорариум.

За да разберем какъв е ефектът от курса, по-молихме анкетиранияте да споделят и оценят обема на предлаганото съдържание и получените знания (Фиг. 4).

Фиг. 4. Достатъчни по обем и съдържание знания

Установихме, че много голяма част отчита реална полза от предоставените теоретични знания и начина, по който те са поднесени, което е свидетелство за професионализма на преподава-

телите. Професионалните им знания и умения, заедно с педагогическия подход дават много добри резултати.

Предвид необходимите мануални умения за изпита, помолихме анкетираните да оценят дали придобитите от тях умения са полезни за изпита (Фиг. 5).

Фиг. 5. Придобити умения за изпита

Не всеки човек може да се справи успешно на изпита по моделиране. Нужно е да има художествени заложби и сръчност. Много голяма част споделят, че са успели да придобият необходимите умения, което ще им помогне да се представят добре на изпита (76,19%). Тук установихме наличие на малка група от кандидат-студенти, които не са успели (7,93%). Може би сред тях има такива, които нямат необходимите заложби, за да се обучават по специалност „Зъботехник”, или на които е необходимо повече време за обучение, защото възприемат по-бавно нови неща. Бързината, с която хората усвояват знания и практически умения, е различна. Съществува и малка група от лица, които не могат да преценят (15,87%).

За доброто протичане на курса е много важна неговата организация. Тук участват много колеги както от университета, така и от колежа. Всеки според своята компетенция допринася за организацията на мероприятията. За да установим резултата от екипната дейност, проверихме какво мислят респондентите за това, дали сме се справили със задачата и трябва ли да променим нещо с цел да бъдем по-полезни на кандидат-студентите (Фиг. 6).

След обработката на данните се оказа, че по-голямата част от участниците в курса оценя-

Фиг. 6. Мнение на респондентите за организацията на курса

ват положително създадената организация. Отговорите са предимно положителни (да, напълно и по-скоро да) за 90,48% от извадката. Екипната дейност е много добра и не бива да променяме стила и начина на работа. Те напълно отговарят на очакванията на кандидат-студентите.

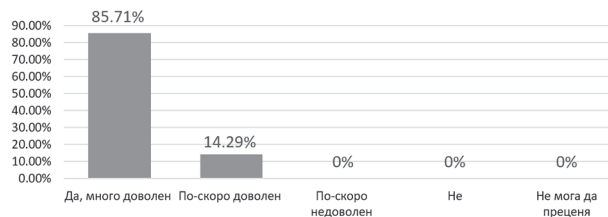
Предвид малкия хорариум, курсът има за цел да помогне на участниците да установят това ли е тяхната бъдеща професия и притежават ли необходимите за нея умения и сръчност.

Фиг. 7. Необходимост от допълнителна подготовка

С интерес установихме наличието на респонденти, които определят курса като достатъчен. По-голямата част споделят, че ще потърсят допълнителна подготовка. Тези, които заявяват, че нямат възможност (6,35%), са от малки населени места и най-вероятно допълнителната подготовка ще ги затрудни финансово. Има анкетираните, които се колебаят, защото най-вероятно са срещнали много трудности по време на практическите упражнения и не са убедени, че притежават необходимите умения и сръчност.

Важен фактор за доброто обучение са преподавателите, които участват в него. Оценката на кандидат-студентите е важна за целта, която сме си поставили.

Фиг. 8. Задоволство от преподавателите, провели курса

Данните показват само положителна оценка за преподавателите, участвали в обучението на кандидат-студентите. По-голямата част от тях са с многогодишен педагогически и професионален опит, което допринася за качеството на провеждания курс и добрата подготовка за изпита.

ИЗВОДИ

След обработката на данните и техния анализ, можем да направим следните изводи:

1. Организацията и провеждането на курса удовлетворяват по-голямата част от респондентите.
2. Много голяма част споделят, че са придобили умения и достатъчни по обем знания, които са полезни за изпита, но ще потърсят допълнителна подготовка.
3. Положително са оценени преподавателите, които участват в обучението по време на курса.

Позволяваме си да отправим следните препоръки към учебното заведение:

1. Да продължава да провежда курса „Въведение в моделирането“ при запазване на създадената добра организация и правилен подбор на преподавателите, които провеждат обучението.
2. Може да се помисли за увеличаване на часовете за практически упражнения, което ще наложи организирането му в няколко части.

ЛИТЕРАТУРА

1. Александров, П. 1987. Професионално самоопределение на личността, Народна просвета, София
2. Андреев, М. 1987, Дидактика, Народна просвета, София
3. Болдырев, Н. И. и съавтори. 1986, Педагогика, Москва
4. Варнева, М. 2013. Ретроспекция, анализ и социално-психологически проблеми при обучението и реализацията на „Професионален бакалавър“ по специалност „Зъботехник“, Дисертационен труд за придобиване на ОНС „Доктор, МУ-Варна
5. Варнева, М. 2014. Зъботехниката (някога и сега), Славена, Варна, 150
6. Варнева, М., А. Атанасова. 2016. Изборът на професия „Зъботехник“ и обучението в Медицински университет-Варна-осъзнат избор или случайност, Сестринско дело, бр. 1, МУ-София, Централна медицинска библиотека, София, 8-12
7. Панайотов, Д., Р. Димитрова. 2015. Професионален избор на младите хора след придобиване на образование, ИПФ-Сливен, ТУ-София

8. Zpg-sandanski.com/uchenepравене/materiali/moqta-profesia.pdf (януари, 2016)

Адрес за кореспонденция:
доц. Михаела Варнева, д.м
Факултет „Дентална медицина“
Медицински университет – Варна
бул. „Цар Освободител“ 84
e-mail: varneva@mail.bg